

KOMUNALNO PREDUZEĆE
«KOMUNALAC» a.d. FOČA

Broj:02-160/23

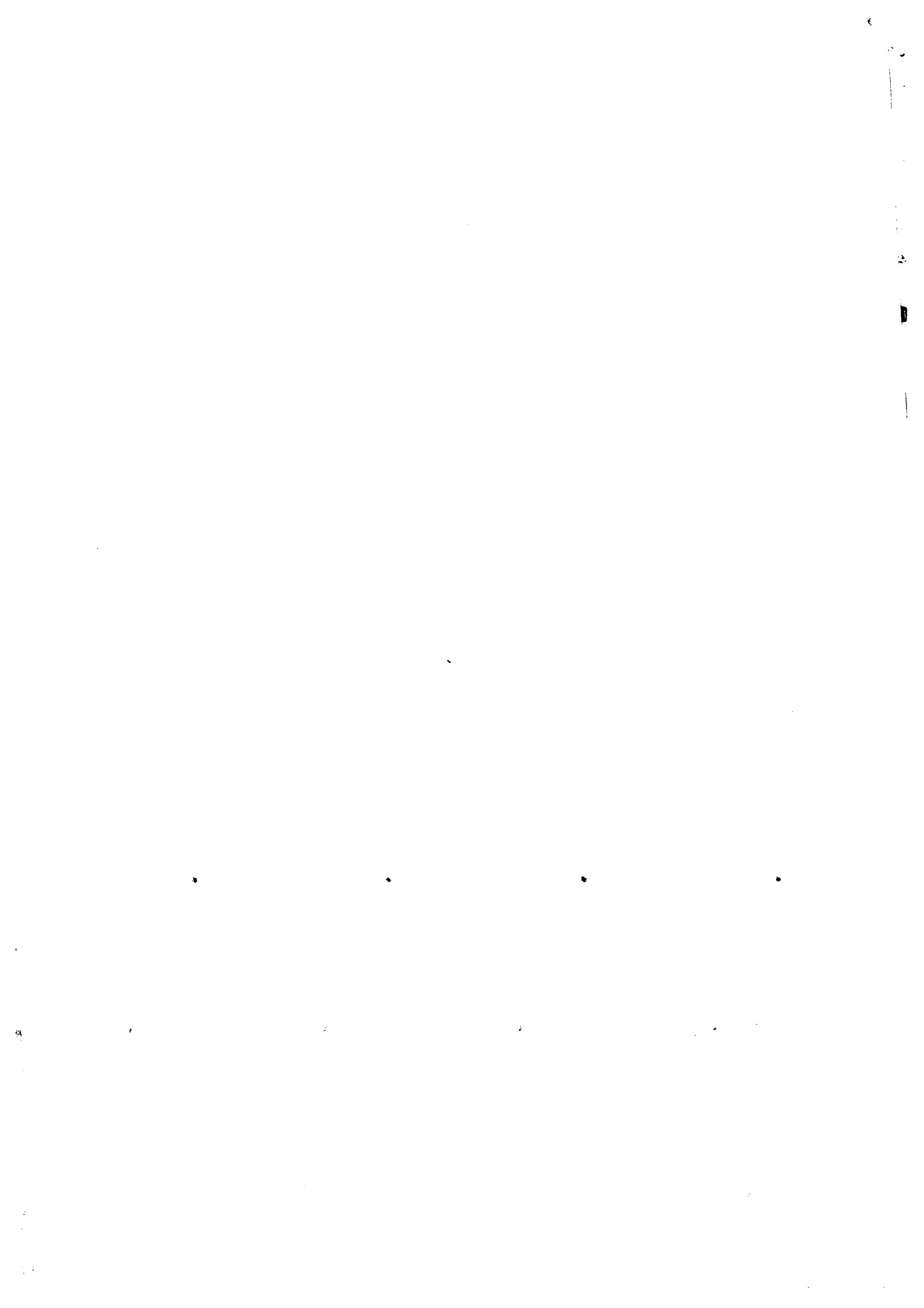
Datum: mart 2023.god.

INFORMACIJA O POSLOVANJU

KOMUNALNOG PREDUZEĆA «KOMUNALAC» a.d.

FOČA

Za period 01.01.2022.-31.12.2022. godine

UVODNE NAPOMENE

KP «Komunalac» a.d. Foča je registrovano u Okružnom privrednom sudu u Trebinju pod brojem:062-REG-13-000037. Sjedište firme je u Foči u ulici Vuka Karadžića br.25.

KP «Komunalac» a.d. ima sljedeću strukturu vlasništva:

-Kapital opštine Foča.....	65%
-Penzioni fond.....	10%
-Fond za restituciju.....	5%
-Vaučer ponuda.....	20%

KP «Komunalac» a.d. Foča u okviru svoje djelatnosti u 2022. god. izvodio je radove i bavio se:

- čišćenjem trotoara i javnih saobraćajnih površina,
- održavanjem i uređenjem javnih zelenih površina,
- održavanjem drvoreda na ulicama i parkovima,
- odvozom smeća na deponiju i održavanjem deponije,
- održavanjem pijaca (zelene i buvlje),
- održavanjem gradskih grobalja («Božovac» i «Barakovac»),
- čišćenjem javnih saobraćajnih površina u zimskom periodu,
- izradom grobnica,
- poslovima dobivenim na javnim tenderima,
- poslovima vezanim za pogrebnu djelatnost i sl.

Sve aktivnosti preduzeća su rađene uglavnom prema programu čišćenja ulica i javnih površina u gradu na osnovu sklopljenog ugovora sa Opštinom. Čišćenje i održavanje ulica, trgova i drugih javnih površina vršilo se prema nalogima urbanizma, i intezitetom koji je zavisio od značaja ulica i produkcije smeća, vremenskih prilika, godišnjeg doba i prema usvojenom Programu korištenja sredstava zajedničke komunalne potrošnje opštine Foča za 2022. godinu.

Dio radova se odnosi i na neše redovne aktivnosti, koje Preduzeće radi u sklopu svojih redovnih aktivnosti, a dio je i aktivnosti koje se obavljaju na tržištu u skladu sa tržišnim zakonima.

Ostali poslovi su rađeni u skladu sa potrebama i zahtjevima Odjeljenja za prostorno uređenje i stambeno - komunalne poslove Opštine Foča ili Odjeljenja za inspekcijske poslove Foča.

Dio poslova je rađen u saradnji sa Radnim vodom opštine Foča, kao i sa Civilnom zaštitom Foče.

I ČIŠĆENJE TROTOARA I JAVNIH SAOBRAĆAJNIH POVRŠINA

1. Čišćenje gradskih ulica koje se čiste svakodnevno (27 dana) u ukupnoj površini od 40.821 m²:

-Ulica i Trg Kralja Petra Prvog obuhvata površinu od novog Drinskog mosta do gornjeg most na rijeci Čehotini, kao i površine ispred zgrade opštine, pošte, muzeja i Trg Kralja Petra Prvog (ukupna površina 11.271 m²)

-Ulica Šantićeva, od raskršća sa Ulicom Kralja Petra Prvog do Centra za kulturu i informisanje (ukupna površina 1.880m²),

-Njegoševa ulica , koja se proteže od donjeg Čehotinskog mosta do Ribljevog restorana (ukupna površina 4.330m²)

-Ulica 9 maj koja se proteže od Opštine do zgrade Osnovnog suda kao i prostor ispred direkcije „Maglića“ (ukupna površina 1.340m²)

-Ulica Svetosavska od gornjeg Čehotinskog mosta do Kazneno-popravnog zavoda (ukupna površina 12.840m²)

-Ulica Mome Kočovića od pijace do ulice Kralja Petra Prvog (ukupna površina 1.080m²)

-Ulica Cara Dušana, obuhvata dionicu od gornjeg Čehotinskog mosta do srednjoškolskog centra (ukupna površina 6.240m²)

-Ulica Nemanjina, od zgrade Osnovnog suda do Osnovne škole „Sveti Sava“ (ukupna površina 1.840 m²)

Ulice koje se čiste tri puta sedmično (13 dana) u ukupnoj površini 21.180m²

-Ulica Krađorđeva , potez od Sat Kule do ul.Vojvode Putnika (ukupna površina 4.640 m²)

-Ulica levrejska, dionica od pijace do stare autobuske stanice (ukupna površina 720 m²)

-Ul.Nikole Pašića, od zgrade opštine do naselja u Ul. Vojvode Putnika (ukupna površina 5.530 m²)

-Ulica Branka Radičevića, od donjeg Čehotinskog mosta do groblja „Božovac“ (ukupna površina 6.540m²)

-Ulica Svetog Nikole (ukupna površina 3.750m²)

Ulice koje se čiste sedmično do petnaestodnevno (3 dana) u ukupnoj površini od 20.219 m²

-Ulica Krajiška (ukupna površina 753 m²)

-Ulica Sokolska (ukupna površina 892 m²)

-Ulica Vuka Karadžića (ukupna površina 805 m²)

-Ulica Principova (ukupna površina 1.210 m²)

-Ulica Studentska (ukupna površina 6.175 m²)

-Ulica Meše Selimovića (ukupna površina 3.904 m²)

-Ulica Petra Bojovića od restorana „ Mladica“ do Akva parka „Ušće“ u vremenskom periodu rada Akva parka, a ostali period po potrebi (ukupna površina 4.380 m²)

-Naselje Kočićevo (ukupna površina 2.100 m²)

Ulice koje se čiste jednom mjesečno u ukupnoj površini od 27.735 m²:

-Ulica Cara Dušana od Srednjoškolskog centra do naselja Livade (ukupna površina 5.850m²)

-Ulica Cara Lazara, na potezu od starog groblja „ Božovac“ do naselja Krvavac (ukupna površina 12.990m²)

-Naselje u ulici Stepe Stepanovića (ukupna površina 2.450m²)

-Naselje u Ribarskoj (ukupna površina 2.165m²)

-Naselje u ulici Vojvode Putnika (ukupna površina 2.155m²)

-Naselje novoizgrađenih zgrada na bivšem platou „Trikotaže“ (Principova ulica), ukupna površina 2.125m².

II ODVOĐENJE ATMOSFERSKIH VODA

KP „Komunalac“ a.d.Foča je redovno vršio radove koji su obuhvaćali čišćenje slivnika, izbacivanje mulja, utovar u kolica i odvoz na sledećim ulicama:Kralja Petra, Šantićevoj, Njegoševoj, 9. Maja, betonskim mostovima na Čehotini, Svetosavskoj, Mome Kočevića, Cara Lazara, Branka Radičevića, Nemanjinoj, Cara Dušana, Karađorđevoj, Nikole Pašića.

III ODRŽAVANJE I UREĐENJE JAVNIH POVRŠINA (ZELENILA)

1.Održavanje travnjaka

Uglavno ovo se odnosilo na poslove održavanja i čišćenja zelenih površina od raznog otpada, košenje trave i odvoz iste na deponiju u ulicama Kralja Petra, trg Kralja Petra, Njegoševa, prostor oko hotela, 9. Maja, obala Čehotine od gornjeg mosta do dječijeg vrtića, park Aladža, park na potezu Građenje-Ozren, potez između čehotinskih mostova (lijeva obala-riva), kao i park ispred MUP-a, te ulica Igmanškog marša između dva mosta na Drini.

2.Održavanje grmlja i žive ograde

Pomenuto održavanje podrazumjeva okopavanje grmlja, sječenje grmlja, šišanje žive ograde (najmanje četiri puta godišnje), kao i utovar i odvoz viška materijala. Ovi radovi su vršeni na potezu od gornjeg čehotinskog mosta do Dječijeg vrtića (Svetosavska), potez ulice naspram AMD, preko puta Autobuske stanice, nasuprot Muzeja, na Rivi i oko Opštine.

3.Održavanje ruža u parkovima

Ovi poslovi podrazumjevaju radove na proljetnoj pripremi (okopavanje i šišanje), zalijevanje u toku ljetnog perioda, zagrtanje i priprema za zimu u zelenim površinama na prostoru oko Trga i ulice Kralja Petra, Muzeja, prostor oko MUP-a, Opštine, u ulici Njegoševoj, oko Hotela i Centra za kulturu i informisanje.

4. Održavanje drveća u drvoredu i parkovima

Na osnovu zapisnika, Komisije koju je imenovala Opština, vršeni su radovi na obrezivanju suvih grana sa stabala uklanjanjem i odvozom na deponiju (u saglasnosti sa komunalnim inspektorom) i uz asistenciju radnika civilne zaštite, u ulicama: Kralja Petra, na Trgu Kralja Petra, Šantićevoj, Njegoševoj, Knjaza Nikole, Nemanjinoj, Cara Dušana do srednjoškolskog centra sa parkom u Dušanovu, Svetosavska do benzinske pumpe, park ispod čehotinskog mosta do dječijeg vrtića. U ovoj godini je bilo i dosta polomljenih stabala i grana usljed vremenskih nepogoda (vjetar, kiša, snijeg) koje su se morale rezati i odvoziti na deponiju.

5. Održavanje prostora i fontane oko spomenika kod Opštine

Pomenuto održavanje podrazumjeva izvršene radove na čišćenju prostora oko spomenika od raznog otpada, pranje betonskih površina oko spomenika, okopavanje cvijeća, zelenog rastinja, košenje trave i odvoz iste na deponiju, zalijevanje cvijeća, zelenog rastinja i travnjaka.

IV NABAVKA I SAĐENJE CVIJEĆA, ZELENOG RASTINJA I TRAVE U PROLJETNOM PERIODU KAO OBNOVA I OSVJEŽENJE PARKOVA

Nabavku cvijeće u toku ove godine je vršila opština Foča, a naše preduzeće je pomagalo radnom vodu u sadnji i održavanju cvijeća, zelenog rastinja i trave u prostoru oko spomenika, ulici Kralja Petra sa trgom, prostoru oko Muzeja, MUP-a i Opštine, Njegoševa (od Suda do Hotela), ulici Knjaza Nikole, Šanićevoj, park u Dušanovu, park između mostova (od AMD-a do dječijeg vrtića), park od Građenja do Ozrena i potez između čehotinski mostova (lijeva obala-Riva).

V ČIŠĆENJE GRADSKIH POVRŠINA MAŠINOM ZA SNIJEG

U skladu sa poslovima dobivenim na tenderu za zimsko održavanje, Preduzeće je vršilo čišćenje snijega mašinom za snijeg, (a nabavljena je i još jedna mašina za čišćenje snijega) i ručno sa platoa Trga Kralja Petra i drugim trotoarima i ulicama u gradu po prioritetima i dogovoru sa Zavodom za prostorno uređenje.

Takođe, u toku ove godine vršeni su i drugi poslovi na čišćenju i uređenju grada u skladu sa ukazanim potrebama i nalogima Urbanizma. Redovno je rađeno odvoženje divljih deponija i kabastog otpada, kako mašinski tako ručno i njegovo odlaganje na deponiju. Svake sedmice se bar jednom odvezio kabasti otpad sa svake lokacije iz grada.

VI DEPONIJA SMEĆA

Sav otpad, kako kućni, otpad iz privrednih subjekata, tako i kabasti otpad, redovno je prikupljan i odvožen na deponiju, ali je i takođe, adekvatno deponovan sa razgrtanjem i presipanjem zemljom. Sav otpadni materijal iz grada po osnovu čišćenja javnih površina kao i kućnog i industrijskog otpada kao i ruševina i divljih deponija odvozio se i deponovao na sanitarnu deponiju «Babin Potok». Ova deponija je redovno održavana (razgrtanje, sabijanje i prestiranje zemljom). Takođe je i vršeno mjerenje nivoa podzemnih voda u skladu sa preporukama nadležnih tijela Opštine i stručnog mišljenja građevinskog smeća vršila se i nadgradnja povećanjem nivoa odloženog smeća za otplinjavanje, tj. odvođenje gasova. Moramo napomenuti da su zbog potpunosti deponije ovi troškovi sve veći, jer iziskuju veće zbijanje smeća i više zemlje za presipanje.

Takođe je važno napomenuti i da su kapaciteti za odlaganje smeća na ovu deponiju odavno popunjeni i da je neophodno što hitnije rješavati pitanje nove lokacije za deponiju. Napominjemo da smo u ovoj godini, u dogovoru i uz finansijsku naknadu od Opštine, uradili dio poslova na proširenju postojeće deponije, kako bi se moglo odlagati smeće u proteklom periodu.

S obzirom da su trenutno obustavljene aktivnosti na izgradnji nove deponije na lokaciji u Filipovićima, kako ne bi došlo do obustave odvoza smeća, a prema mišljenju struke i Privremenom rješenju Opštine Foča, Odjeljenja za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove, broj:06-360-11/05¹ od 15.11.2022. godine dozvoljava se odlaganje smeća na ovoj deponiji, u skladu sa stručnim mišljenjem Instituta za geotehniku i geologiju iz Sarajeva, u količini od 4400 m³, odnosno 3.520 tona, što znači da je moguće vršiti deponovanje smeća 220 radnih dana (prema dosadašnjoj količini dnevneog deponovanja smeća), od dana izdavanja ovog rješenja.

Takođe, je ovim mišljenjem navedeno, da za svako dalje odlaganje, smeća na ovoj deponiji i njeno proširenje iznad postojećeg prostora, bi bilo potrebno dalje ispitivanje podzemnih voda i nove detaljne analize u sklopu idejnog i glavnog projekta.

Ponovo naglašavamo da je ovo veoma ozbiljan problem i da se pronalaženje nove lokacije za deponiju i njeno privođenje namjeni mora urgentno rješavati.,

1.Zelena pijaca

U 2022. godini je Opština uradila potpunu rekonstrukciju pijace, za koju je Opština izdvojila 70.000,00 KM, a Karitas 20.000,00 KM. Urađena je gotovo cjelokupna rekonstrukcija pijace od novih krovnih konstrukcija, novih svih tezgi, rekonstrukcija i obnavljanje svih platoa na pijaci, takođe i stepenica i uređenje prostora oko zidova i cjelokupnog prostora oko pijace. Pijaca je dobila sasvim novi i lijep izgled, tako da je ovo izuzetno važno za prodavce na pijaci, ali svakako i za kupce koji se ljepše osjećaju kada dođu na pijacu.

2.Buvlja pijaca

Već odavno je zainteresovanost za rad na buvljoj pijaci bila veoma mala, tako da smo potpuno obustavili rad ove pijace, a jedan dio tezgi smo već prije prebacili na zelenu pijacu i tu organizovali ovaj dio buvlje pijace, a ostale tezge smo povukli u krug preduzeća u Livade da se ne bi uništavale.

VIII ODRŽAVANJE GROBLJA

1.Staro groblje

U 2022.godini na starom groblju vršeno je košenje trave 4 puta čitavog groblja, kao i redovno čišćenje i održavanje groblja.

U ovoj godini je rađeno i popravka i izrada novog kanala u groblju kojim se voda sa gornjeg puta provodi kroz groblje.

U toku ove godine vršena je izrada i betoniranje armirano betonskih ploča koje su postavljene na otvoreni kanal koji se nalazi u groblju, kao i redovno čišćenje kanala kroz groblje.

Novo groblje «Barakovac»

Na ovom groblju je u toku 2022. godine izvršeno uređenje terena i priprema nove parcele za sahranjivanje. Ovim se dobilo novih 50-tak duplih grobnih mjesta za sahrane.

Na ovom groblju je pored redovnih aktivnosti vezanih za sahrane, izradu grobnica, održavanje groblja urađeno i sljedeće:

- Izrada betonskih 6 novih staza između grobnica u dvostrukoj oplati betonom MB 20, staze su širine 100cm, debljine 20cm, dužine 50m,
- Mašinski utovar zemlje i dovoz sa kamionom na groblje i razastiranje između betonskih staza radi nivelisanja terena sa ručnim planiranjem zemlje,
- Redovno čišćenje i odvoz starog cvijeća i ostalog otpadnog materijala sa groblja,

3. Izgradnja i rad mrtvačnice na novom groblju „Barakovac“

U skladu sa članom 28. i 48. Zakona o grobljima i pogrebnoj djelatnosti (Sl. glasnik RS broj:31/13), bila je obaveza da se u roku od tri godine, od dana stupanja na snagu ovog zakona izgrade mrtvačnice na grobljima. Na novom groblju „Barakovac, u toku 2017. godine je izgrađena mrtvačnica, za potrebe čuvanja i sahrane posmrtnih ostataka umrlih. U toku 2017. godine smo dobili sva potrebna dokumenta za izgradnju mrtvačnice i do kraja 2017. godine, smo upotpunosti izgradili i adekvatno opremili mrtvačnicu. Ukupno je za potrebe izgradnje i opremanja mrtvačnice utrošeno nešto malo više od 40.000,00 KM, i upotpunosti je isfinansirana iz sredstava KP „Komunalac“ a.d Foča. Početkom 2018. godine Opština Foča je izdala Rješenje i dala odobrenje za upotrebu objekta mrtvačnice. U toku 2022. godine, ova nova mrtvačnica je upotpunosti bila u funkciji i omogućila je lakše organizovanje sahrana na novom groblju, bez prolaza kolone kroz gradska naselja.

IX POSLOVI PRIKUPLJANJA I ODVOZA SMEĆA

Jedna od osnovni djelatnosti našeg Preduzeća je i redovno prikupljanje i odvoz smeća sa opštine Foča. Preduzeće je svakodnevno (uključujući i subote i nedjelje) prikupljalo i odvozilo smeće iz grada i prigradskih naselja, prema intezitetu i rasporedu koji je unaprijed utvrđen. Svaki dan najmanje tri kamiona i devet ljudi je radilo na ovim poslovima, a po potrebi se angažuje i više kamiona i ULT (sa dodatnim brojem ljudi) sa kojim se prikuplja kabasti otpad. Moramo naglasiti da nam je i dalje veliki problem ovaj kabasti otpad, jer građani vrlo često znaju da ga bace upravo kad mi očistimo smeće i bacaju ga kraj kontejnera umjesto da takav otpad prikupe i pozovu preduzeće da ga odveze. Ovako prikupljen otpad se odvozi na sanitarnu deponiju Rječica gdje se odlaže i presipa slojem zemlje za što se svakodnevno koristi dozer.

U ovom periodu smo redovno, pored gradskih naselja, odvozili i smeće iz Miljevine, Tjentišta, Broda, Dragočave i Jošanice, a u ljetnim mjesecima i sa kampa Bastasi i ostali kampova u Foči.

X OSTALI POSLOVI

Preduzeće se pored ostalog bavi i poslovima pogrebne djelatnosti.

Ova djelatnost obuhvata sve poslove iz djelokruga sahrana, od prevoza mrtvaca, poslova vezanih za mrtvačnicu, iskopa grobnih mjesta i sahrana. Ovo je veoma odgovorna djelatnost Preduzeća, koja iziskuje odgovoran pristup i ne trpi kašnjenja i bilo koje nesporazume. Takođe i jedan dio ovih aktivnosti se odnosi i na čisto tržišno poslovanje u skladu sa zakonima tržišta, a odnosi se na rad dvije prodavnice pogrebne oprema i cvijeća koje su u vlasništvu Preduzeća i koje takođe uspješno posluju.

Preduzeće je naravno učestvovalo i na svim tenderima za koje posjeduje radnu snagu i odgovarajuća sredstva. Između ostalog učestvovali smo i na nekoliko tendera za izvođenje građevinskih i sličnih radova, proširenje i uređenje deponije, uređenja obala rijeka u gradu, rušenje stari objekata i uspješno ih realizovalo. Rađeni su i drugi poslovi vezani za našu djelatnost u dogovoru sa nadležnim organima i po potrebi.

RADNA SNAGA

U 2022. godini prosječan broj zaposlenih radnika na osnovu stanja krajem mjeseca je iznosio 41 radnik na neodređeno vrijeme, a po potrebi se angažovalo tri do pet radnika na privremeno-povremene poslove.

Kvalifikaciona struktura stalno zaposlenih radnika prikazana je u sljedećoj tabeli:

MR.....	1 radnik
VSS.....	3 radnika
SSS.....	6 radnika
VK.....	4 radnika
KV.....	11 radnika
PK.....	8 radnika
NK.....	8 radnika

Prosječno obračunata neto zarada u periodu januar-decembar 2022.god. iznosila je 990,00 KM po radniku (uključujući i topli obrok i regres). Sa 31.12. 2022.godine nije bio isplaćen LD za novembar i decembar 2022. godine i topli obrok za decembar 2022.godine, u iznosu od 119.117,00 KM, koji su u međuvremenu uplaćeni. Plate radnika, kao i druga primanja radnika, se isplaćuju na vrijeme i za 2022 godinu je isplaćeno 12 bruto ličnih dohadaka, topli obroka i regresa.

U ovoj godinu je u penziju otišlo 2 radika i isto toliko je i primljeno novih radika.

Porez na dodatnu vrijednost (PDV) nije uplaćen za decembar 2022 godine (jer se uplaćuje do 10 u narednom mjesecu) u iznosu od 15.318,00 KM.

U ovoj godini su isplaćene i sve mjesečne rate kredita, koje iznose 60.709,00 KM na godišnjem nivou.

U ovom momentu možemo reći da su za prošlu 2022. godinu isplaćene sve obaveze prema radnicima (plate, topli obrok, vozne karte kao i doprinosi po ovim obavezama).

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POSLOVANJU
PREDUZEĆA
ZA PERIOD OD 01.01.2022-31.12.2022 GODINE

POSLOVNA AKTIVA

- Poslovnu aktivu čine:
-stalna imovina
-obrtna imovina – tekuća imovina
-aktivna vremenska razgraničenja

STRUKTURA STALNE IMOVINE

U strukturi ukupne aktive na dan 31.12.2022.godine stalna imovina iznosi 234.911,00 KM.

Strukturu stalne imovine čine:

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2022</u>	<u>INDEX</u>
NEMATERIJALNA ULAGANJA	32.040	32.040	100
GRAĐEVINSKI OBJEKTI	135.734	131.229	97
OPREMA	91.404	71.307	78
ALAT I INVENTAR	-	-	-
SREDSTVA KULTURE	335	335	100
DUGOR. FIN. PLASMANI	-	-	-
I UKUPNO STALNA IMOVINA	259.513	234.911	91

STRUKTURA OBRTNE IMOVINE

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2022</u>	<u>INDEX</u>
MATERIJAL	-	-	-
ROBA (po nab. cijen.)	18.798	17.057	91
POTRAŽIVANJA OD KUPACA	495.308	478.019	97
SUMNJIVA I SPORNA POTRAŽ.	128.488	120.488	94
DRUGA POTRAŽIVANJA	8.628	6.389	74
GOTOVINA	184.031	241.738	131
II UKUPNO OBRTNA IMOVINA	835.253	863.691	103
III AKTIVNA VREM. RAZGRANIČ.	44.985	32.326	72
UKUPNA POSLOVNA AKTIVA (I+II+III)	1.139.751	1.130.928	99

Kod stavke oprema, u odnosu na prošlu godinu, imamo mali pad, a to je zbog obračuna amortizacije za 2022. godinu, iako su u toku ove godine nabavljene dvije nove mašine (za košenje i čišćenje snijega), ipak je zbog nešto veće stope amortizacije, došlo do smanjenja opreme. Amortizacija za građevinske objekte se takođe računa, ali je stopa amortizacije niža nego za opremu.

Kod obrtne imovine u ovoj godini imamo nešto manje stanje zaliha robe u prodavnicama po popisu, nego prošle godine.

Potraživanja od kupaca su imala blagi pad u odnosu na prošlu godinu, što je veliki uspjeh preduzeća da se naplatilo više nego što je fakturisano, što znači da su se i neka potraživanja iz prethodnih godina naplatila. Naplativost usluga u prošloj godini bila je oko 94% od stanovništva i 106% od pravnih lica. Ukupna naplativost potraživanja u 2022. godini je iznosila 103,12 % i gotvo je nevjerovatna, ako se uzme u obzir ekonomska i svaka druga situacija. Moramo napomenuti da je ova naplativost iz godine u godinu bivala sve veća, što je posljedica veoma dobro organizovane naplatne i rada drugih službi u preduzeću.

Naglašavamo da je početkom 2015. godine zbog zastare (a ne donošenja odluke od strane Nadzornog odbora za otpisom) na sumnjiva i sporna potraživanja preknjiženo 169.644,00 KM, ali je u ovoj godini jedan dio ovih potraživanja otpisan i prebačen na troškove, pa je iznos ovih potraživanja za taj iznos umanjen u odnosu na prošlu godinu.

Druge potraživanja su imala procentualno veliki pad, ali to nije nominalno veliki iznos, a odnose se na akontacije radnika.

Takođe imamo veliki rast gotovine u donosu na prethodnu godinu, što je rezultat domaćinskog poslovanja Preduzeća.

Aktivna vremenska razgraničenja su takođe imala pad, a odnose se na smanjenje plaćenih kamata za dugoročni kredit koji je podignut u prethodnom periodu.

Ukupna poslovna aktiva je na kraju 2022. godine bila nešto manja nego u 2021. godini.

POSLOVNA PASIVA

Poslovnu pasivu čine:
-kapital
-obaveze

STRUKTURA KAPITALA

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2022.</u>	<u>INDEX</u>
OSNOVNI KAPITAL	478.357	478.357	100
OSTALI OSNOVNI KAPITAL	121.033	124.569	100
REVALORIZACIONE REZERVE	3.536	-	-
NERASPOREĐENI DOBITAK RANIJIH GODINA	-	-	-
GUBITAK RANIJIH GODINA	99.732	18.632	19
GUBITAK TEKUĆE GODINE	-	-	-
DOBITAK TEKUĆE GODINE	81.100	56.978	70
<u>UKUPNO KAPITAL</u>	<u>584.294</u>	<u>641.272</u>	<u>110</u>

U strukturi kapitala došlo je do rasta kapitala, što je posljedica poslovanja sa dobitkom u ovoj godini u iznosu od 56.978,00 KM.

U ovoj godini je odlukom Skupštine akcionara Preduzeća, neraspoređeni dobitak prethodne godine (81.100,00 KM), raspoređen za pokriće gubitka iz ranijih godina i zbog toga je u ovoj godini došlo da smanjenja gubitka iz ranijih godina sa 99.732,00 KM na 18.632,00 KM.

U 2022. godini naše preduzeće je poslovalo sa dobitkom od 66.519,00 KM prije oporezivanja dobiti, odnosno sa neto dobitkom od 56.978,00 KM, poslije oporezivanja .

Na kraju je i ukupan kapital preduzeća imao rast u odnosu na prošlu godinu za 10 indeksni poena.

STRUKTURA OBAVEZA

	<u>31.12.2021.</u>	<u>31.12.2022.</u>	<u>INDEX</u>
DOBAVLJAČI	38.500	17.767	46
KRA TKOROČNI KREDITI	60.709	61.595	101
DUGOROČNI KREDITI	287.421	226.713	79
OBAVEZE ZA ZARADE I NAKNADE ZARADA	116.210	119.116	103
ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	-	-	-
OBAVEZA ZA PDV	12.718	15.318	120
DRUGE OBAVEZE	39.899	49.147	123
<u>UKUPNO OBAVEZE</u>	<u>555.457</u>	<u>489.656</u>	<u>88</u>

U 2022. godini je došlo do smanjenja ukupnih obaveza preduzeća u odnosu na 2021. godinu u iznosu od 65.801,00 KM, što je dobar pokazatelj ukupnog pozitivnog poslovanja preduzeća u ovoj godini.

U ovoj godini su značajno smanjene obaveze prema dobavljačima, u odnosu na prethodnu godinu. Dugoročni krediti su imali značajan pad, jer su redovno isplaćivane rate kredita u prošloj godini.

Obaveze za zarade i naknade zarada, u odnosu na prošlu godinu, su imale manji rast u nominalnom iznosu, što je posljedica nešto većih primanja radnika, a ne većeg broja neizmirenih mjeseci. Stavka obaveza za PDV je povećana, ali to je zakonska obaveza i zavisi od ukupno fakturisanih usluga. Preduzeće je izmirilo sve obaveze, a ostali smo dužni samo obavezu za decembar 2022 godine, a ona se po zakonu izmiruju tek u januaru 2023. godine.

Druge obaveze su nešto veće, nego u prethodnoj godini. Ostale su obaveze koje su tekuće i za koje se plaća u narednom mjesecu i to ugovore za obavljanje povremeno privremenih poslova, porezi i doprinosi na ugovore o privremeno povremenim poslovima, obaveze po osnovu kamata i troškova postupka po rješenjima prinudne naplate od Poreske uprave ove godine nije bilo, jer smo sve obaveze poreskoj upravi izmirivali u zakonskim rokovima, obaveze za porez na dobit, primljeni avansi (rezervacije i unaprijed plaćene izrade grobnica), obaveze za kredite radnika, neizmirene bruto obaveze prema članovima Nadzornog odbora, te razne članarine komorama, dugovi radnika prema poreskoj upravi, obaveze prema šumama, obaveze za vode, naknade i sl..

Ukupne obaveze preduzeća na kraju godine su manje nego u prethodnoj godini za 65.801,00 KM, što je svakako vrlo pozitivno za dalje poslovanje preduzeća, a naročito ako se uzme u obzir i da je stanje gotovine na kraju godine bilo značajno veće nego u prošloj godini.

BILANS USPJEHA

Ukupan prihod za period januar-decembar 2022. god. je iznosio 1.212.990,00 KM i sastoji se od sledećih stavki:

	<u>2021.god.</u>	<u>2022.god.</u>	<u>INDEX</u>
I POSLOVNI PRIHODI	1.145.854	1.210.809	106
1.Prihodi od prodaje robe (maloprodaja, veleprodaja)	80.677	93.973	116
2.Prihodi od izvrš. usluga (odvoz smeća čišćenje ulica. i ost.građ. radovi)	794.239	821.199	103
3.Prihod od pijace	13.530	12.455	92
4.Prihod od pogrebnih usluga (rezervacije, održav., prevoz, iskop, ulaz)	79.869	73.619	92
5. Prihod od izrade grobnica	50.110	55.061	110
6.Prihod od usluga transp. sredstava	60.320	83.710	138
7. Prihod od mrtvačnice	15.685	27.358	174
8.Prihod od premija, subvencija i dotac. (naknade za bolovanje i od biroa za zap.)	7.447	7.372	99
9. Prihodi od ugovorenih usluga –tenderi (zelene površine, reparacija tezgi i kontejnera, nastrešnice, deponija)	39.251	31.840	81
10.Drugi poslovni prihodi	4.726	4.222	89
II FINANSIJSKI PRIHODI	-	-	-
1,Prihodi od kamata	-	-	
III OSTALI PRIHODI	1.547	2.181	141
(prihodi od smanjenja obaveza, takse)			
UKUPAN PRIHOD			
(I+II+III)	1.147.401	1.212.990	106

Ukupan prihod u 2022 godini je bio značajno veći u odnosu na 2021. godinu.

U 2022.godini na prihodima od prodaje robe (prodavnice) postojao je rast prihoda, jer je otvaranjem mrtvačnice u našem vlasništvu, došlo do značajnog povećanja i prihoda od prodaje u našim prodavnicama (iako smo cijene ovih proizvoda značajno smanjili zbog konkurencije), što je bio i jedan od ciljeva ulaganja u izgradnju mrtvačnice iz sopstvenih sredstava.

Prihodi od izvršenih usluga odvoza smeća i čišćenja ulica, su imali takođe rast, a najvećim dijelom zbog povećanja obima i inteziteta čišćenja ulica i zelenih površina.

Prihodi od pijace su nešto manji, ali je to u nominalnim iznosima zanemarljivo, jer je potražnja za tezgama manja, a i promet robe na pijaci je sve manji.

Prihodi od pogrebnih usluga (rezervacije, iskopi, prevozi isl.) su imali blagi pad, najvećim dijelom je to posljedica manjeg broja sahrana, u odnosu na prethodnu godinu.

Prihod od usluga transportnih sredstava je bio značajno veći, jer smo pored redovnih aktivnosti za Opštinu imali i značajne radove za druga lica.

Prihodi od mrtvačnice su novi prihodi, koji su počeli da se stvaraju tek od prije nekoliko godina, izgradnjom mrtvačnice na groblju Barakovac, tako da je ovo značajno povećanje prihoda od ove djelatnosti.

Prihodi od ugovorenih usluga, tenderi i sl. su nešto manji, u odnosu na prošlu godinu, a najčešće su dobiveni od Opštine, a odnose se na radove na deponiji, parkovima, vrtićima, rušenju objekata po gradu i sl.

Treba napomenuti da je naplativost usluga odvoza smeća od stanovništva bila dosta dobra, a naplativost usluga od pravnih lica je bila još bolja.

Učinjeni su značajni naponi na podizanju ove naplativosti, počevši od naših opomena, advokatskih opomena, tužbi i drugih vrsta pritisaka. I dalje je problem što ova obaveza zastarjeva za jednu godinu, pa je veoma mali iznos za koji možete tužiti građanina, jer građani obično plate 7-8 mjeseci, a ostanu dužni ostalo, pa ih gotovo nemate zašto tužiti. Ukupan rast prihoda u 2022. godini u odnosu na prethodnu godinu je bio 65.589,00 KM.

RASHODI

U periodu januar-decembar 2022 godine utvrđeni rashodi su iznosili 1.146.471,00 a po pozicijama su izgledali ovako:

	<u>2021god.</u>	<u>2022god.</u>	<u>INDEX</u>
I POSLOVNI RASHODI	1.007.517	1.104.741	110
-Nabav. vrijed. prodane robe	49.914	53.893	108
-Troškovi mater. za izradu i ost.	37.865	43.695	115
-Troškovi goriva i energije	60.901	86.305	142
-Troškovi zarada nak. zarada	698.312	759.421	109
-Trošk. ostalih bruto lič. rashoda (k-to 524 do 529)	45.939	45.422	99
-Troškovi proizvodnih usluga (k-to 530, 531, 532, 533, 535, 539)	55.660	61.303	110
-Troškovi amortizacije	28.768	29.984	104
-Troškovi poreza	5.449	5.121	94
-Troškovi doprinosa	-	-	
-Nematerijalni troškovi (neproizvodne usluge, revizija, održavanje softvera, troškovi pl. p rometa, reprezen., člana- rine, provizije i sl.	24.709	19.597	79
II FINANSIJSKI RASHODI	14.877	12.662	85
III OSTALI RASHODI	34.519	29.068	84
UKUPNI RASHODI (I+II+III)	1.056.913	1.146.471	108

Ukupni rashodi, kao i ukupni prihodi, u ovoj godini su veći nego u prethodnoj godini s tim da su rashodi rasli za 8 indeksna poena a prihodi za 6 indeksni poena, pa je i dobitak nešto manji nego u prethodnoj godini.

Nabavna vrijednost prodane robe je imala rast, jer je i prihod od prodaje robe također imao rast, tj. ako više prodamo robe moramo više i nabaviti.

Troškovi materijala za izradu su imali rast, u odnosu na prošlu godinu, ali ne velike nominalne vrijednosti, a i izrada grobnica od tog materijala je imala rast tj. više je urađeno grobnica, pa je i više bilo potrebno materijala..

Troškovi goriva i energije su imali rast, a najvećim dijelom je to posljedica velikog povećanja cijene goriva.

Troškovi zarada i naknada zarada su imali takođe rast, jer su primanja radnika povećana za taj procenat.

Stavka nematerijalni troškova je imala značajni pad, a odnosi se na smanjenije troškova oglasa jer u ovoj godini nismo imali izbor novog Nadzornog odbora, oglašavanja izbora direktora, i sl što je u prošloj godini bilo, kao i racionalizacija svih ostalih troškova na koje je rukovodstvo preduzeća moglo uticati.

Finansijski rashodi su imali pad, a nastali su zbog smanjenja kamata po redovnim anuitetima na kredit u toku ove godine.

Ostali rashodi su nešto manji u odnosu na prethodnu godinu, a najvećim dijelom ih čini otpis zastarjelih potraživanja u 2022. godini, koji je iznosio 24.468,00 KM, a odnosi se na otpis poraživanja od građana, koji izmirivanjem potraživanja za zadnju godinu stiču zakonsku mogućnost da im se ostatak duga mora otpisati, jer je zastara ovih potraživanja za domaćinstva godina dana.

Dakle, ukupni rashodi su rasli za 108 indeksni poena, u odnosu na prošlu godinu, dok su ukupni prihodi rasli za 106 indeksni poena, za isti period, što je rezultiralo ukupnim pozitivnim rezultatom poslovanja za 2022 godinu u iznosu od 66.519,00 KM, prije oporezivanja.

REZULTAT POSLOVANJA

U periodu januar-decembar 2022. god. KP «Komunalac» a.d. Foča ostvarilo je dobitak prije oporezivanja u iznosu od 66.519,00 KM, odnosno neto dobitak od 56.978,00 KM.

Rezultat poslovanja preduzeća je razlika prihoda i rashoda u okviru posebnih podbilansa prihoda i rashoda.

BRUTO REZULTAT POSLOVANJA

	<u>DOBITAK</u>	<u>GUBITAK</u>
-Poslovni prihodi i rashodi	106.068	-
-Finansijski prihodi i rashodi	-	12.662
-Ostali prihodi i rashodi	-	26.887
<u>UKUPNO</u>	<u>106.068</u>	<u>39.549</u>

-Ukupni bruto dobitak	106.068
-Ukupni bruto gubitak.....	39.549
<u>DOBITAK:</u>	<u>66.519</u>
<u>Porez na dobit.....</u>	<u>9.541</u>
<u>NETO DOBITAK.....</u>	<u>56.978</u>

	<u>2021.GOD.</u>	<u>2021.GOD.</u>
-Gubitak	-	-
-Dobitak	81.100	56.978

Dakle, u periodu januar-decembar 2022. godine ostvaren je neto dobitak u poslovanju u iznosu od 56.978,00 KM.

Vidljivo je da su prihodi bili veći nego u predhodnoj godini, ali su i rashodi imali rast.

Odnos poslovnih prihoda i rashoda je bio pozitivan, pa je preduzeće poslovalo sa poslovnim dobitkom od 106.068,00 KM.

Međutim, na ukupno poslovanje veliki uticaj je imao otpis zastarjelih potraživanja od stanovništva, što je najvećim dijelom posljedica otpisa zastarjelih i nenaplativih potraživanja od stanovništva. Naplativost ovih usluga, u 2022. godini, je oko 94%, ostali dio se najvećim dijelom odnosi na socijalne slučajeve i dio stanovništva koji nema nikakva primanja, pa ako ih i tužite nemate odakle naplatiti.

Moramo naglasiti da je ovo izuzetno dobar rezultat poslovanja komunalnog preduzeća, uzimajući u obzir da je veliki broj komunalnih preduzeća u okruženju u vrlo lošem stanju, neki i u stečaju ili u blokadama računa i neizmirenim obavezama.

Rezultat je ovo zalaganja svih radnika preduzeća, ali i vođenja računa o svakom rashodu preduzeća, kao i vođenju odgovorne politike zapošljavanja u preduzeću.

I pored dosta poteškoća u poslovanju preduzeća, zastarjele mehanizacije, nešto slabije naplativosti od stanovništva, sve manje privrednih subjekata koji egzistiraju, preduzeće je uspelo da ispuni svoju osnovnu zadaću, a to je da redovno čisti i uredno održava grad, a da istovremeno izmiruje sve svoje obaveze i ima pozitivan rezultat poslovanja.

RIZICI POSLOVANJA I DALJI RAZVOJ PREDUZEĆA

KP „Komunalac“ a.d. Foča, je veoma stabilno preduzeće, kako u finansijskom, tako i u organizacionom pa i materijalnom smislu.

KP „Komunalac“ a.d. Foča, već nekoliko godina posluje pozitivno, sa izmirenjem svi svojih obaveza, kako u pogledu poslova koje obavlja tako i u pogledu finansijski obaveza za radnike ali i obaveza za dobavljače i obaveza prema fondovima i PDV.

Što se tiče rizika poslovanja preduzeća, treba naglasiti da preduzeće egzistira u teškom privrednom ambijentu u kojem se nalazi privreda a i stanovništvo ovog grada. Stalno se smanjuje broj privrednih subjekata za koje vršimo usluge, sve je slabija platežna moć stanovništva i iz godine u godinu je sve teže poslovati.

Napominjemo da smo, u prethodnom periodu, uz pomoć većinskog vlasnika (opština Foča) i Fonda za zaštitu okoline RS, nabavili dva polovna kamiona – kiperu za odvoz smeća, a u toku 2018. godine, uz takođe sufinansiranje Fonda za zaštitu okoline (učestvovanjem na njihovim konkursima za dodjelu sredstava) i djelimično Opštine i našeg preduzeća, nabavili i polovni kamion smečaru za prikupljanje i odvoz smeća, čime se značajno popravila struktura mehanizacije, koja je i dalje dosta zastarjela.

Nabavkom ovog kamiona smečare, se došlo u situaciju da sa dva kamiona smečare ne možemo doći u situaciju da se kvarom jednog kamiona obustavi odvoz smeća iz grada, a kad je potrebno uključivanjem oba kamiona se može mnogo brže prikupiti i odvesti smeće iz grada i prigradskih naselja.

Takođe smo u 2019. godini iz vlastitih sredstava nabavili još jedno pogrebno auto, čime smo poboljšali i ovaj dio voznog parka, a dobro bi došla i nabavka SKIP, koju planiramo u ovoj godini.

Napominjemo, da smo u toku 2017 i početkom 2018. godine, izgradili iz vlastitih sredstava novu mrtvačnicu na gradskom groblju, čime se na duži rok zaokružila usluga pružanja kompletnih pogrebnih djelatnosti preduzeća.

U toku 2021. godine smo iz vlastitih sredstava nabavili jedan veći kamion kiper.

U ovoj 2022. godini smo iz vlastitih sredstava nabavili samohodnu kosilicu za košenje parkova, kao i novu mašinu za čišćenje snijega.

Sve ovo govori da preduzeće vrši stalno znavljanje mehanizacije, što mu omogućava da kvalitetnije obavlja zadatke iz svoje nadležnosti.

Takođe, je vrlo važno da se što prije iznađe i osposobi lokacija za deponovanje smeća, jer je postojeća lokacija popunjena, i samo se uz maksimalno zalaganje radnika preduzeća, na razgrtanju i presipanju zemljom te lokacije, još nekako odlaže smeće na postojećoj deponiji, čiji je rok za bezbjednu upotrebu istekao. Napominjemo, da bi ovaj problem neiznalaženja nove adekvatne deponije, mogao biti veoma velik problem i da je njegovo rješenje, odnosno iznalaženje lokacije i njeno privođenje namjeni, najveći problem za buduće poslovanje preduzeća, ali i za funkcionisanje čitavog grada Foče.

U toku ove godine, je neophodno da se iznađe i osposobi nova lokacija za gradsko groblje, jer je postojeća lokacija gotovo popunjena. Naime, većina sahrana se obavlja na gradskim grobljima, a veoma malo na seoskim grobljima, što je veoma ubrzalo popunjavanje postojećeg groblja.

Neophodno bi bilo da Opština iznađe mogućnosti subvencionisanja domaćinstava koja se nalaze u takvom socijalnom i materijalnom statusu da ne mogu da plaćaju odvoz smeća. U ovoj kategoriji se nalazi cc-a 600 domaćinstava, što na godišnjem nivou zahtjeva subvenciju od cc-a 60.000,00 KM.

Potrebno bi bilo da se što prije nabavi određena količina kontejnera, jer je dosta istih u vrlo lošem stanju, pa pored toga što ostavljaju lošu sliku u pojedinim dijelovima grada, zadaju ogromne probleme radnicima preduzeća, jer ih je gotovo nemoguće privlačiti do mjesta sa kojih je moguće vršiti utovar smeća u kamione.

Finansijski preduzeće u dužem periodu posluje pozitivno, svake godine preduzeće iskazuje dobit, sve obaveze preduzeća se uredno izmiruju i svake godine obaveze preduzeća su značajno manje nego prethodne godine, a istovremeno i stanje novčani sredstava se stalno povećava.

Iz svega prethodno se vidi da preduzeća posluje veoma stabilno, da redovno izvršava svoje obaveze iz oblasti za koje je i predviđeno i da uredno izmiruje sve svoje obaveze.

Dakle, pored dosta poteškoća u poslovanju preduzeća, i dalje dosta zastarjele mehanizacije, i dalje niskih cijena usluga čišćenja ulica i trgova, nešto slabije naplativosti od stanovništva, sve manje privrednih subjekata koji egzistiraju, preduzeće će nastaviti da uspješno obavlja svoju osnovnu zadaću i da redovno čisti i održava grad urednim.

Ipak, pored svega nabrojanog, nadamo se, a mislimo i da imamo osnovne pretpostavke, da preduzeće i dalje uspješno posluje i obavlja svoju funkciju zbog koje je i osnovano.

DIREKTOR:
Mr. Ranko Šaraić dipl. ecc.

